

Kuh in zlatolaska.

(Prepisal iz zbirke vojaka Fr. Birka Fr. Hramar.)

(Iz Spitalica.)

Enkrat je bil en grof k' je imel ena kuha, in tisti kuh je imel noter v kuhni v kotu en utar, in gor' v utarji pa ena Mater Bozja, in je vsak jutro pred No molu. Potlej je pa enkrat prinesla ena baba eno ribo in je rekla: "Kter' bo ta ribo jedu, bo slivou vsako živat govorit!" Tisti grof jo je potlej kupil in je dal 100. goldinarjev zara, in jo je dal tistemu kuhu speč' in mu je zapovedal: "če jo boš kej' pokusu, boš preč' ob glavo djan!" Potlej jo kuh gre res speči, in kedat je speče je reku: "En kosic je morem pa vseglah pokust, bom vsaj vida al' je dobra al' ne!" Zdej je je res pokusa in so se hitro muhe oglasile: "he počaki, mé bomo pa povedale!" Kuh se pa hitro oglas: "Tih' bodite, bom pa vam jest' dal!" Zdej jim je dal jest', in muhe so blé potlej' tih'. Drug' dan sta šla pa ta kuh in grof na jago, in grof je komej' čaka de b' bari slivou živat govorit'. Potlej' sta šla pa naprej in sta prišla gor' v en greč in tam je bil pa en velik graben, in sta šla mem' tega grabna in kojn je zaregetal: "Kokó sem jest' naumen k' tega desca gor' v ta greč nosem, mas' b' ga noter v ta graben vergu!" Kuh se je pa nasmejov' k' ga je zastopu. Grof je pa vida kuha k' se je nasmejov', se m' je pa preč' zdel' de ga je zastopu - in zdej mu je reku: "Kader damó"

prideva te bom prec' ob glavo djal!" In potlej prideta
damo in grof mu je reku: "Zdej te na bom se ob glavo
djal, ce boš dobil ti tisto dekle k' je v ta deset'
dezel' ki j'ma zlate lase!" Potlej mu je dar eniga
kojna in sto goldinarjev dnarja in puol je pa šov
na raišo. Je prišev kjè v en gozd k' sta bli dvè
pot': ena je bla srečna, ena pa nesrečna. In Zdej je
premišlovor po kater' bi šev, in puol je šev po
tist' pot' k' je bla srečna. In je šev delec' po gozd',
potlej ga je sprečor pa en volk in mu je reku:
"Jest ti bom kojna restargal, sem lačen!" Kuh ga
je pa prosu: "Pust' mi ga, jest imam se delec' za maserat!"
Volk mu je reku: "Ne, jest sem lačen, jest ti ga bom
kar restargal!" Puol ga je restargal in se ga je
nažerl, in puol mu je bla šov k' ga ni je restargal.
Jo je pa ubrad za tistim^{pa} kuhom in mu je reku:
"Šov mi je k' sem ti kojna restargal, zdej pa kar na me
sed', te bom pa jest nesu glich kjè koker je tista
zlatolasa dekle!" Ta je sedu na volka, in sta letela
naprej, in sta prišla glich kjè h tistomu grof' k' je
tista dekle bla, in ta se^{je} je ponudu za kuha in
volk je pa zbežov. Zdej je bli ta pr tistim' grof'
še en let' za kuha, in je premišlovor kako bi
tisto dekle sabo spravil - in je^{je} enkat praviou če
b' šla z nim? Dekle m' pa odgovori: "Pras' ošeta
če smem jet!" Kuh je šev in je praviou grofa
če m' da hčer de b' šla z nim; al' grof mu pa
odgovori: "Ce dobiš tist' venic koker ga je moja
hčer pred enim letom

ki je pri murji u peski izgubila, in tist' perstan k' ga je pred sedmim letom u murji izgubila, in pa žive pa mrtve vode. Pa jo boš dobil!" Ta je šel in pride kjé do murja in je trofu tam eno mravlo in eniga orla k' sta se tergala za eniga čarkneniga kojna. Kuh jima je pa reku: "Ti mravla, imej glavo, zato, ker v vsako lukno lahko vlezé, in ti orel imej pa ta drug' život!" Pudej sta bla pa temu kuhu mravla in orel sta - kvaležna k jema je tak' fajz restalov - in sta rekla: "Zdej pa kar šel, pa ti bova pomagala!" Ta pa odgovori: "Ti mravla, dobod' tist' venk k' ga je ta dekle pred enem letom u peski pri murji izgubila!" Mravla prav': "Ga bomo že dobile!" In so ga dobile, pa so ga mi dale. Pudej ta prav' orlu: "Ti orel, dobod' pa žive in mrtve vode!" Orel je šel, je je dobil, pa mi jo je prnesu. V tistem rajt' je pa ena riba v morju h kraj' prošla, in ta orel je pa tisto riba zagrabu de b' jo požeru, al' ta kuh pa hitro skoči h orlu in mi jo s kluna potegne, pa nazaj v morje vrže. Riba se pa oglas': "Kar boš hatu ti bom pomagala!" Kuh je pa odgovoru: "Ti dobod' pa tist' perstan k' ga je ta dekle pred sedmim let' u murju izgubila!" Riba zdej gre pa ga mi prnese. Ta gre zdej nazaj h tistemu grof' in mu dá vse tist' troje kar je dobil: venk, perstan, pa živo in mrtvo vodo. Puol je dobil tisto skladaso dekle, in jema je dar' grof eno kočijo in en pod

kojn pa sta se pelala h tistemu grafu! Pret je
pa ~~ve~~ tãratolaska ~~el~~ zmeknila očet' tiste tri reči
k' jih je biv un' dobiv: venã, perstan, in živo in
mrtvo vodo. K' sta se kjë h tistemu grafu pelada,
je biv ta graf strašno veser te deklce zlatolaskè.
Kuhu je pa djav: "hepa je res ta dekle, al
ob glavo te bom pa vse glih djal!" Puol ga je pa
kãr na drobne kosce sesekav, to pa samo zato,
k' se je bav de b' mi ta (kuh) to dekle + prever.
Pudlej je pa šla tista lepa dekle, je kuba pokrõpila
napãru z märtvo vodo, puol pa še s živo, in mu
je pret vse kosce lepõ vkup zložila. Kuh je zdej
preč vživu, in je biv še bel mlad ke pret. Graf
je biv puol pa strašno vöc' in je reku: "Zdej
pa še mene rëssekajta, pa me glih tak' pokrõ-
pita napãru z märtvo pöl, pa še s živo vodo, de
se bom še jest pomladu!" Te dva sta ga zdej
rëssekala na kosce, pa neč skup djala, in sta
ga napãru pokrõpila iz živo vodo, puol pa z mrtvo.
K' sta ga pokrõpla z živo vodo so vsi kos' gomazeli,
k' sta ga pa z mrtvo je blo pa vse mrtvo, tak'
de je graf zdej menter ostov. Pudlej sta te dva
ostala sama, in puol sta se pa vzela, in je bla
taka ofcet de ni blo še take not' v tistem grad.
Pa tud' jest sem tam zraven biv, in sem vidu
kakõ so jel' in pil' pa men' neč dal; pudlej
sem pa bezov stran' od nih, - pa je te storjè
konc!

(Prepisano 6. avgusta 1910.)